

लेखापरीक्षणासाठी विहित मुदतीत अभिलेखे
उपलब्ध न झाल्यास करावयाच्या कार्यवाहीबाबत...

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३७/कोषा-प्रशा-४

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- १५ सप्टेंबर, २०१७

वाचा : मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षक महाराष्ट्र राज्य कार्यालयीन नियमपुस्तिकेमधील भाग-२, प्रकरण ८ मधील नियम १९९

शासन परिपत्रक:-

पंचायती राज संस्थांच्या लेख्यांवरील लेखापरीक्षण पुनर्विलोकन अहवालाच्या चर्चेसाठी पंचायत राज समिती ही विविध जिल्हा परिषदांना भेटी देते. सदर बैठकीमध्ये पुनर्विलोकन अहवालावर चर्चा होते. सदर चर्चेच्या अनुषंगाने समिती अनेकदा संबंधित संचिवांना साक्षीसाठी बोलविते. पंचायत राज समितीच्या जिल्हा परिषदांमधील बैठकीदरम्यान अथवा मा. संचिवांच्या साक्षीच्या वेळी संबंधित जिल्हा परिषद, पंचायत समिती यांनी लेखापरीक्षणासाठी अभिलेखे उपलब्ध करून न दिल्याने नोंदविलेल्या परिच्छेदांवर चर्चा होते. त्यावेळी अनेकदा जिल्हा परिषद व पंचायत समिती यांचेकडून अभिलेखे उपलब्ध करून दिले असतानाही स्थानिक निधी लेखा परीक्षा विभागाकडून परिच्छेद नोंदविल्याचे सांगण्यात येते आणि संबंधित अभिलेख्यांवर अभिलेखे तपासल्याच्या खुणा असल्याचे दर्शविले जाते. सदर खुणांवरुन अभिलेखे लेखापरीक्षणास प्रत्यक्षात दिले आहेत किंवा नाही आणि लेखापरीक्षकांनी तपासले आहेत किंवा नाही याबाबत संदिग्धता निर्माण होते. सदरची संदिग्धता निर्माण होऊ नये यास्तव खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

१. मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, महाराष्ट्र राज्य कार्यालयीन नियमपुस्तिकेमधील भाग-२, प्रकरण ८ मधील नियम १९९ नुसार स्थानिक निधी लेखापरीक्षा विभागाच्या लेखापरीक्षकांनी ग्रामीण व नागरी स्वराज्य संस्थांचे लेखापरीक्षण करताना तपासलेल्या सर्व कागदपत्रावर अद्याक्षरी करून दिनांक घालावा. ज्या नोंदीची तपासणी होईल. त्यावर लेखापरीक्षकाने बरोबर (✓) खुण करावी व आवश्यक वाटेल तेव्हा बरोबरच्या खुणेवर दुसरी तिरपी रेघ (✗) मारावी. या प्रयोजनासाठी हिरव्या रंगाच्या खास पेन्सिली / पेनाचा वापर करावा. तसेच मुळ लेख्यांमधील किंवा प्रमाणकातील नोंद दुर्घम नोंदवहीतील नोंदीबरोबर पडताळून पाहताना, दुर्घम नोंदवहीत तशी नोंद नाही किंवा एखाद्या बाबतीत एखादी तपासणी करणे शक्य नाही, असे जेव्हा लेखापरीक्षकाला आढळून येईल त्यावेळी नेहमीच्या बरोबर चिन्हाऐवजी त्याने लेखापरीक्षकेकरिता वापरण्यात येणाऱ्या स्वतःच्या पेन्सिलीने / पेनने ✗ फुली मारावी. आक्षेप निकालात काढल्यानंतर ✗ फुलीच्या भोवती एक वर्तुळ (☒) काढण्यात यावे.

२. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या लेखापरीक्षणादरम्यान उपलब्ध करून न दिलेल्या अभिलेख्यांबाबत स्थानिक निधी लेखापरीक्षकांनी लेखापरीक्षण अहवालात एक स्वतंत्र आक्षेप नोंदवावा. तसेच ज्या ग्रामपंचायतींनी लेखापरीक्षणासाठी अभिलेखे उपलब्ध करून दिलेले नाहीत, अशा सर्व ग्रामपंचायतींच्या संदर्भात तिमाही अहवाल जिल्हा परिषद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे पाठवावा.

३. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या लेखापरीक्षण अहवालाच्या अंतिमीकरणावेळी अंतिमीकरण करणाऱ्या स्थानिक निधी लेखापरीक्षा विभागाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्याने लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध करून न दिलेल्या अभिलेख्यांबाबत नोंदविलेल्या आक्षेपावर स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या प्रमुखाशी सविस्तर चर्चा करावी व स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून लेखापरीक्षणादरम्यान अभिलेखे उपलब्ध करून दिले असतानाही आक्षेप नोंदविल्याचे निर्दर्शनास आल्यास, सदरचा आक्षेप कमी करावा अन्यथा सदरचा आक्षेप कायम ठेवण्यात यावा. अंतिमीकरणावेळी लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध करून न दिलेल्या अभिलेख्यांबाबत नोंदविलेल्या आक्षेपावर झालेली चर्चा व सदर आक्षेपावर झालेली चर्चा व सदर आक्षेपाच्या सत्यता पडताळणी संदर्भातील कार्यवाहीचा समावेश इतिवृत्तात करावा.
४. मुंबई स्थानिक निधी लेखापरीक्षा अधिनियम १९३० मधील कलम ७ (सुधारीत अधिनियम २०११ मधील कलम ८) नुसार लेखापरीक्षणासाठी विहित मुदतीत अभिलेखे उपलब्ध न झाल्यास दंडात्मक कारवाईचा प्रस्ताव विभागीय सह संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा यांनी विभागीय आयुक्त यांचेकडे सादर करावा.
५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१७०९१५१३०७५६५५०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनुदीप दिघे)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत:-

- १) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१ महाराष्ट्र, मुंबई.
- २) महालेखापाल (लेखापरीक्षा-१) महाराष्ट्र, मुंबई.
- ३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२ महाराष्ट्र, नागपूर.
- ४) महालेखापाल (लेखापरीक्षा-२) महाराष्ट्र, नागपूर.
- ५) सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग.
- ६) संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, कोंकण भवन, ६ वा मजला, नवी मुंबई.
- ७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- ८) सर्व जिल्हाधिकारी.
- ९) सर्व आयुक्त, महानगरपालिका.
- १०) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा
- ११) सह संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, कोंकण / पुणे / नाशिक / औरंगाबाद / अमरावती / नागपुर / म.न.पा.ले.प.
- १२) सर्व सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा.
- १३) सर्व गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती.
- १४) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपालिका / परिषदा.
- १५) निवड नस्ती, वित्त विभाग / कोषा प्रशा-४.